

DECUPAJE

■ **Un critic teatral care se impune.** Apărut de numai câțiva ani pe "scena" criticii noastre teatrale, unde se practică destul de anemic gimnastica de înviore, Victor SCORADEȚ este recomandat de câteva atuuri: o cunoaștere profundă a teatrului de expresie germană, un mod de elaborare deloc tern a cronicii spectacolului teatral, un spirit critic în curs de afirmare. Primele sale articole sau eseuri din Caietele Naționalului bucureștean sau din "Steaua" lăsau să se întrevadă aceste semne. Acum Victor Scoradeț este titularul cronicii teatrale în "Contemporanul", revistă care, poate și din această cauză, a început să acorde un spațiu publicistic tot mai vizibil problemelor teatrului.

■ **"Răceala" lui Marin SORESCU.** O impresie de perplexitate, dublată de mîhnire sau bucurie (după caz), a lăsat incidentul de la Uniunea Scriitorilor, cînd poetul și dramaturgul Marin Sorescu a luat decizia să demisioneze din funcția de redactor-șef al revistei "Ramuri" (una dintre cele mai interesante reviste de cultură în anii din urmă), dar și din calitatea de membru al U.S. Sorescu, dramaturgul de incontestabilă valoare, care a prilejuit scenei teatrale marile satisfacții intitulate *Ionă* (regia - Andrei Șerban), *Matca* (regia - Dinu Cernescu), *Răceala*, *A treia teapă* și altele, încredințază ziarului "Adevărul" publicarea scrisorii sale de demisie (marți, 5 martie 1991). Referitor la acest incident, motivat de Sorescu prin rezistența sa la presiuni în legătură cu politizarea cerută revistei "Ramuri", s-au scris mai multe articole. Lăsîndu-le deoparte pe acelea în care colcăie "daraveri de clopotniță" (cum numea Caragiale genul acesta de "afaceri"), remarcăm intervențiile scrise ale lui Bedros Horasangian ("22", nr. 9 din 8 martie 1991), pentru spiritul corector față de "răceala" lui Sorescu în privința U.S. și ale lui Cristian Tudor Popescu ("Adevărul" / 5 martie 1991) care, cu o impetuoasă provocînd adesea forțarea sau denaturarea contextelor, relevă, totuși, deficiențe "strategice" ale "tranzicției" de

la literatură la politic.

■ **"Sexul e-n toate, e-n cele ce sînt și-n cele ce miine vor ride la soare".** Acesta e frontispiciul - pe locul căruia cîndva străjuia inchizitorial lozinca "Proletari..." - sub care apare nr. 2/1991 al revistei de cultură "Amfiteatru". Abordarea temei - "Sexul" - va dezamăgi strașnic pe amatorii de porcării. "Amfiteatru" reconsideră un teritoriu interzis pînă acum culturii române, și o face, foarte interesant, propunînd articole și eseuri despre plastică (Călin Dan), religie (Dan Ciachir), dans (Liana Tugearu), film (Irina Coroiu). Păcat că nu a fost invitat și Paul Everac să scrie un eseu despre eros și teatru! Ce e regretabil însă e că tema în teatru lipsește. Ea este oricum subiectul unei discuții la care participă Denisa Comănescu, Ioan Groșan, Doina Uricariu, Adrian Costea și Marius Bucur, dar și al unui impresionant eseu al lui Radu Enescu ("Erosul și tehnica"). Articolul de pe prima pagină ("Cultura cu poale") al lui Radu Călin Cristea pune în ecuație, cu umor și ironie, elemente ale atitudinii oficiale comuniste față de problemă, refuzînd net asaltul pornografiei scribavnice.

■ **Casa de mode "Everac".** Domnul Paul Everac, binecunoscut teatrelor de amatori și profesioniște, dar și altor teatre de operațiuni, își face reclamă în ziarul "Libertatea" (6 martie 1991)! Dramaturgul Paul Everac se pare că a deschis o casă de mode sau cam așa ceva. Regretă faptul că un critic precum Nicolae Manolescu a dat jos toga purtată de Maioreșcu și Vianu pentru a se "drapa" în blugi și adidași. Noi nu-l știam de "Arbiter" în chestii de eleganță, ba dimpotrivă, dar să-l mai caute și prin buzunarele critice pe N.M. pe motiv că n-a scris sau n-a mai scris despre Barbu, Ungheanu, Dan Zamfirescu, Radu Theodoru, asta, ca să zicem așa, nu e nimic în comparație cu pretenția ca N.M. să-l bage în seamă ca dramaturg. Să-și fi lăsat N.M. toga? S-ar putea să și-o fi abandonat la ieșirea de la vreunul din zecile de teatre care i-au jucat zecile de piese d-lui Everac în ultimii zeci de ani! Luați-o și dvs. ca o presupunere, dragi

cititorii

■ **Teatrul și revistele de cultură.** În marea această de publicații unde se înnoată în toate sensurile, apariția articolelor despre teatru e ca o insulă. Aici se mai pot găsi Penelope care așteaptă fidèle întoarcerea contingentului "Ulise", a celor, deci, care scriu despre teatru. Unele reviste, precum "România literară", "Familia", "Secolul 20", "Tribuna", "Steaua", continuă să acorde fenomenului teatral atenția cu care a obișnuit ani de zile. Faptul e reconfortant, cu atît mai mult cu cît nici unele reviste noi (precum "Contrapunct") nu eludează importanța artei spectacolului. Cît despre ziare - din cîte ne-am dat seama - intenții mai hotărîte apar în "Adevărul", "România liberă", "Curierul național", "Tineretul liber" și "Libertatea". E o simplă constatare, fără nici o implicație valorică sau de alt ordin. Mai clar de-aît...

■ **Desant la Teatrul radiofonic.** Poate puțini știu că redacția de teatru radiofonic (prin Marina Spalas și Oana Serafim) a avut inițiativa de a provoca apariția unor dramaturgi noi, de a oferi prilejul cunoașterii unor texte noi de teatru. Emil Paraschivoiu, Hanibal Stănculescu, Anca Delia Comăneanu, Horia Gârbea, Matei Vișniec, Valentin Petculescu sînt cei care au format "desantul" supus focurilor unor discuții cu critici teatrali și literari, discuții conduse de Ion Bogdan Lățer. Am avut o surpriză plăcută ascultînd *Miorena* de Hanibal Stănculescu, regizată de Dinu Tănase, cu Mitică Popescu, Dan Condurache, Florian Pittiș, Florin Anton, Irina Petrescu, Ica Matache, Sorin Gheorghiu. Am citit, însă, și textele celorlalți. Chiar dacă un aer comun pare să-i învăluie - un discurs dramaturgic provenind din strategiile post modernismului și ale intertextului - individualitățile sînt, în orice caz, lesne detectabile. Poți afla influențe deduse din experiența scriitoricească a unui absurd înfirziat, dar interesează, credem, faptul că scrie bine teatru o generație tînără a literaturii române de azi, generație afirmată în special în proză.

MARIAN POPESCU

